

QISHLOQ XO'JALIGINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR**ASOSIDA RIVOJLANTIRISH O'RNI****Normuradov Nurbek Sunatillayevich**

Toshkent xalqaro moliyaviy boshqaruv va
texnologiyalar universiteti “Arxitektura va
raqamli texnologiyalar” kafedrası katta o'qituvchisi

nurbek.normuradov90@gmail.com

Annotatsiya: Dunyoda aholisi sonining o'sib borishi bilan birgalikda ularning turli xildagi oziq-ovqat mahsulotlariga bo'lgan talabi ortib bormoqda. Global darajada oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlash va ocharchilikka barham berish choralari ko'rilishiga qaramasdan hanuzgacha qashshoq aholi soni 800 million atrofida saqlanib qolmoqda. Shu bilan birga, so'nggi yillarda amalga oshirilayotgan siyosiy islohotlar, xalqarolashuv va yalpi talabning oshishi qishloq xo'jalik mahsulotlarini ishlab chiqarish, ularni diversifikatsiyasi hamda eksportni oshirishga sabab bo'lmoqda.

Kalit so'zlar: Dunyoda aholisi Global darajada oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlash. Shu bilan birga, so'nggi yillarda amalga oshirilayotgan.

Аннотация: В связи с ростом численности населения в мире увеличивается спрос на различные виды продовольственных товаров. Несмотря на предпринимаемые на глобальном уровне меры по обеспечению продовольственной безопасности и искоренению голода, число бедного населения по-прежнему составляет около 800 миллионов человек. В то же время, проводимые в последние годы политические реформы, интернационализация и рост совокупного спроса способствуют производству сельскохозяйственной продукции, её диверсификации и увеличению экспорта.

Ключевые слова: Население мира, обеспечение продовольственной безопасности на глобальном уровне, в то же время, проводимые в последние годы реформы.

Abstract: Along with the growing world population, the demand for various types of food products is also increasing. Despite global efforts to ensure food security and eliminate hunger, the number of people living in poverty remains around 800 million. At the same time, recent political reforms, globalization, and the rise in aggregate demand have contributed to the production of agricultural products, their diversification, and the increase in exports.

Keywords: World population, ensuring global food security, at the same time, reforms implemented in recent years.

KIRISH

Qishloq xo‘jaligi mahsulotlarini qayta ishlash jarayonlari tashqi muhit ta‘sirida oqim, yo‘nalishlari va tezligi aniqlanadi-qoida tariqasida, institutsional va makroiqtisodiy sharoitlar - yani, qaysi shakllar asosida rivojlantirish tadbiriq etishdan iborat. Raqamli texnologiyalarning ijtimoiy tizimning rivojlanishining bosqichi sifatida ishlab chiqarish, bog‘liqligi bilan modernizatsiya uni moddiy jihatdan sub‘ektlararo o‘zaro ta'sirning texnik asosi va quyi tizimi, boshlanishi jamoatchilikni axborotlashtirish jarayonlarini boshlash jarayonida shakllantirilishi kerak hayoti va davlat tizimiga axborot texnologiyalarini joriy etish ishlab chiqarish. Ilmiy-texnika taraqqiyotining yuqori sur'atlari sharoitida va axborot texnologiyalarining rivojlanishi, raqamli iqtisodiyotga o'tish davriga aylandi muqarrar bo'lib, boshlashga imkon beradigan shart-sharoitlarni yaratish vazifasi va samarali uning amalga oshirishga, aylandi. Ustuvorlik vazifalar mamlakatning strategik rivojlanishi belgilab berildi.

Tadqiqot ishimizda qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlash nazariyasi doirasida institutsional muhit oldindan hisoblanadi. qonun, va tegishli to'plam sifatida namoyon bo'ladi - asosini tashkil etuvchi ham rasmiy, ham norasmiy institutlar ijtimoiy ishlab chiqarish tizimlari va o'zaro munosabatlarni tartibga solish barcha xo'jalik yurituvchi sub'ektlar va institutsional sharoitlar - to'plam sifatida - institutlarning ijtimoiy-iqtisodiy tizimlarga ta'siri soni har xil - darajasi, tarixiy barqaror va barqaror asoslangan mumkin bo'lgan ta'sir shakllarini va munosabatlarni qayta ishlab chiqarish. Rivojlanishning kuchli va cheklovlari va barchaning subektiv o'zaro ta'sirining tabiati ijtimoiy-iqtisodiy tizimlarni tashkil etuvchi sub'ektlar.

ADABIYOTLAR TAHLILI

O'zbekistonlik iqtisodchilimlaridan A.F. Xurramov, Sh.D. Ergashxodjayeva, S.S. Gulyamov, B.T. Salimov, L.F. Amirov, A.M. Salimov, R.T. Gaziyeva, A.S. Qobildjanov, S.Y. Ismoilov, A.M. Qodirov, D.M. Avazxodjayevalarning ilmiy izlanishlarida mamlakatimizda qishloq xo'jaligining rivojlanish tendensiyalari, agrar sohada raqamli texnologiyalardan foydalanish, mulkiy munosabatlarning o'ziga xos jihatlari, qishloq xo'jaligida kooperatsiyalarni rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlari, davlat tomonidan agrar sektor tarmoqlarini qo'llab-quvvatlash, mevali bog'larda sug'orish jarayonini avtomatlashtirish tizimlari kabi masalalar va ularga oid muammolar chuqur o'rganilgan. A.N. Aripov, B.Y. Xodiyev, A.A. Musaliyev, R.X. Alimov, S.S. G'ulomov, B.A. Begalov, A.Abdugaffarov, B. Berkinov, N. Maxmudov, R.A. Dadabayeva, D.M. Rasulev, A.T. Kenjabayev, A.M. Abduvoxidov, I.Ye. Jukovskaya, O.Q. Rixsimboyev, T.P.Jiyemuratov, A.Sh. Kundaybergenov, T.S. Kuchkarov, A.Z. Sadinov, O.S.Umarov, Sh.G'. Odilov, Sh.O'. Djanadilov, S.U. Umurzakov va boshqa tadqiqotchilarning ishlarida izlanishlarida respublikamizda milliy iqtisodiyotni raqamli texnologiyalar asosida rivojlantirish masalalari tadqiq qilingan.

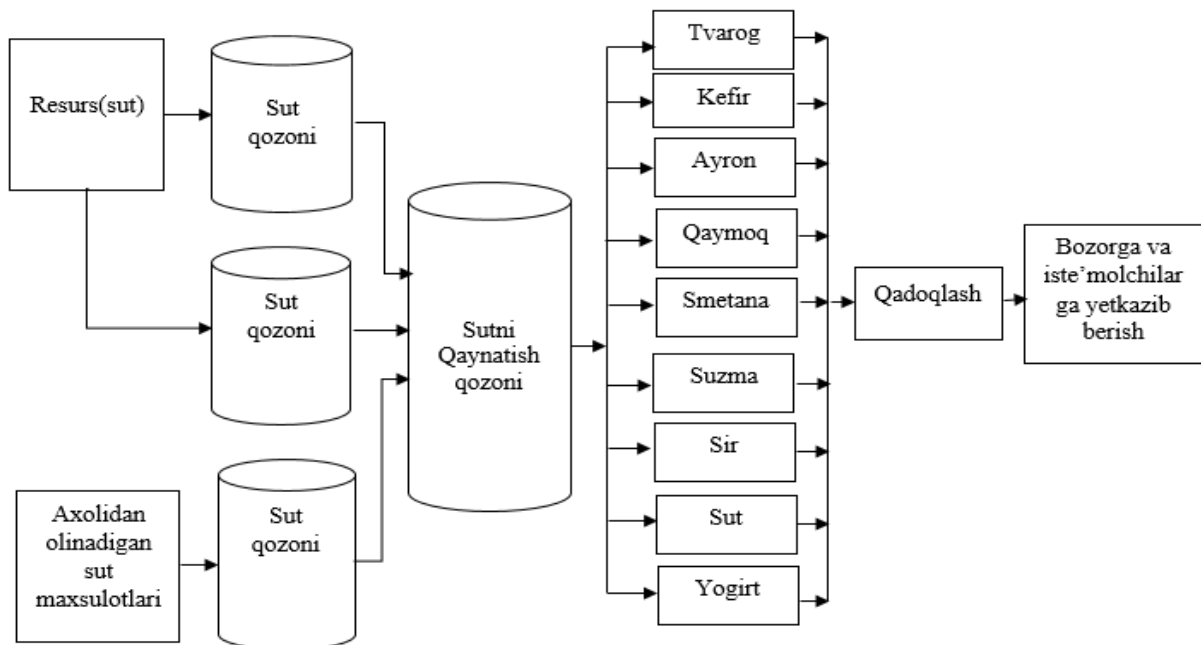

METODOLOGIYA

Qishloq xo'jaligida rivojlantirish uchun AQSh va G'arbiy Yevropa mamlakatlarida qishloq xo'jaligi ishlab chiqaruvchilarini himoya qilish uchun ichki bozorlarni himoya qilish mexanizmlari joriy qilingan. Aynan milliy ishlab chiqaruvchilar va iste'molchilarni qo'llab-quvvatlash zarurati.

MUHOKAMA VA NATIJALAR

Qayta ishlash darajasi - orbita institutsional muhit belgilangan birinchi navbat, sifatda qonun chiqaruvchi asoslar uni adekvatlik vazifalar rivojlanish ijtimoiy iqtisodiy tizimlar bo'lib xizmat qiladi(1-rasm).

1 – rasm. Sut mahsulotlarini qayta ishlash usulining texnologik sxemasi.¹

Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlashni boshlash shakllanishi qonun chiqaruvchi ta'minlash zamonaviy, iqtisodiyotini axborotlashtirish bosqichi federal qonunning qabul qilinishi bilan boshlandi – O'z, qonuni 24-FZ “Axborot, axborotlashtirish va axborotni himoya qilish to'g'risida”, Qonunchilik darajasida birinchi marta 2022 yil 20 fevraldagi qonun loyihasi. oshkor qilingan mazmuni tushunchalar

¹ Muallif tomonidan ishlab chiqilgan

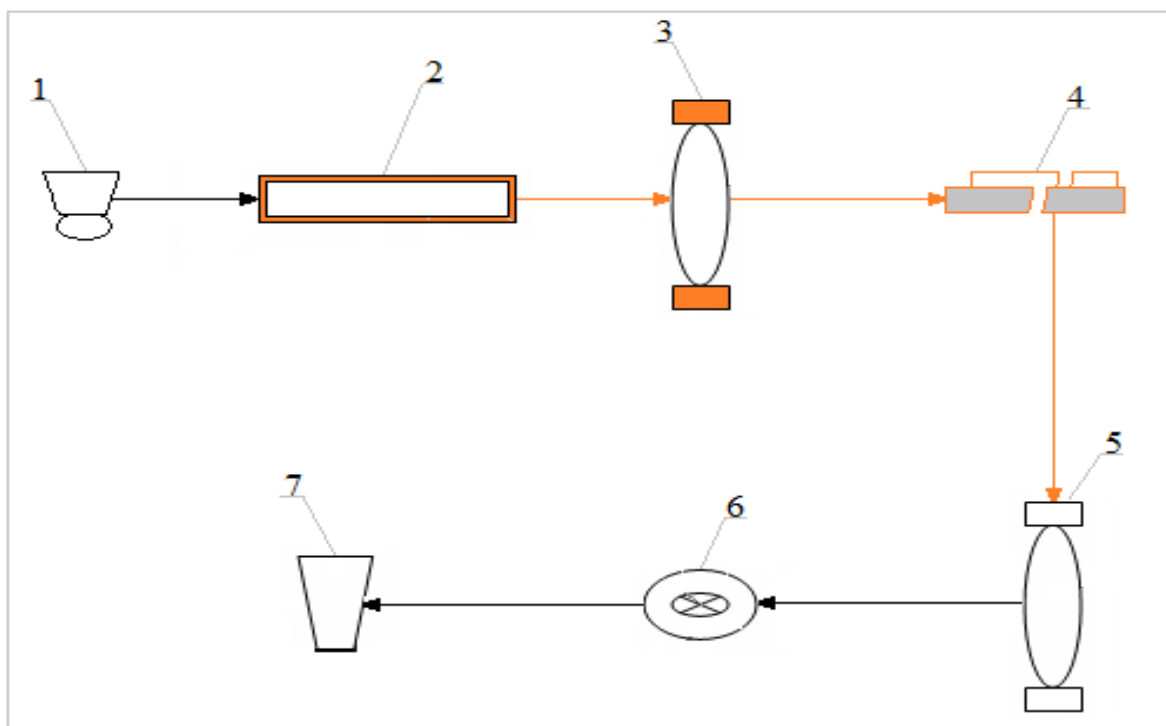

“Axborotlashtirishni”. Taklif qildi va tashkiliy ijtimoiy-iqtisodiy muammolarni qondirish uchun maqbul shart-sharoitlarni yaratishning ilmiy-texnik jarayoni - fuqarolarning, organlarning axborot ehtiyojlarini qondirish va huquqlarini amalga oshirish davlat hokimiyat organlari, organlar mahalliy o'zini o'zi boshqarish, tashkilotlar, axborotni shakllantirish va undan foydalanishga asoslangan jamoat birlashmalari shakllantirish resurslari. Ushbu qonun huquqlarni ta'minlashga qaratilgan edi shakllantirish va foydalanish bilan bog'liq munosabatlarni yangi tartibga solish - niyam ma'lumot resurslar, paydo bo'layotgan ishlatilgan yoqilgan jamiyatning barcha darajalarida, rivojlanishi bilan va har xil turlardan foydalanish axborot texnologiyalari va ularni amalga oshirish vositalari majmuini taqdim etgan holda axborot va axborot sub'ektlarining huquqlarini himoya qilishga g'amxo'rlik qilish harakatlari belgilandi.

Takidlash joizki, Sutni qayta ishlashni yana bir samarali usullaridan biri bu barodestruksiya usulidir. Uning texnologik tartibi quyidagi bosqichlardan iborat bo'ladi (2-rasm).

1– bu yerda, mevalarni yuklash qutisida qabul qilinadi, shundan so'ng keyingi boshqichga yuboriladi;

2 – yuqori bosimli kamera; 3 - sutni ekstruziya qilish; 4 –sutni tozzalash; 5 - ajratish; 6 - tebranishli elak; 7-qadoqlash idishlariga tayyor mahsulotlarni qabul qilish boshlanadi(2-rasm).

2 – rasm. Sutni qayta ishlash usulining texnologik sxemasi²

- shakllanishi umumiylik ma'lumot resurslar jamiyatni ta'minlash ularning himoya qilish;
- axborot xavfsizligini ta'minlash mexanizmini shakllantirish davlatlar va hamma a'zolari jamiyat;
- axborot sohasida yagona standartlar va qoidalarni ishlab chiqishtizimlari texnologiyalar, javob berish talablar xalqaro jamoalar;
- ilmiy-texnikaviy siyosat va siyosatni ishlab chiqish va amalga oshirish axborotlashtirish, ta'minlash adekvat javob yoqilgan paydo bo'layotgan qiyinchiliklar;
- axborot loyihalarini amalga oshirishni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlashni ta'minlash - umumiy uchun axborot infratuzilmasini rivojlantirish bilan bog'liq avtomatlashtirish va hokazo³.

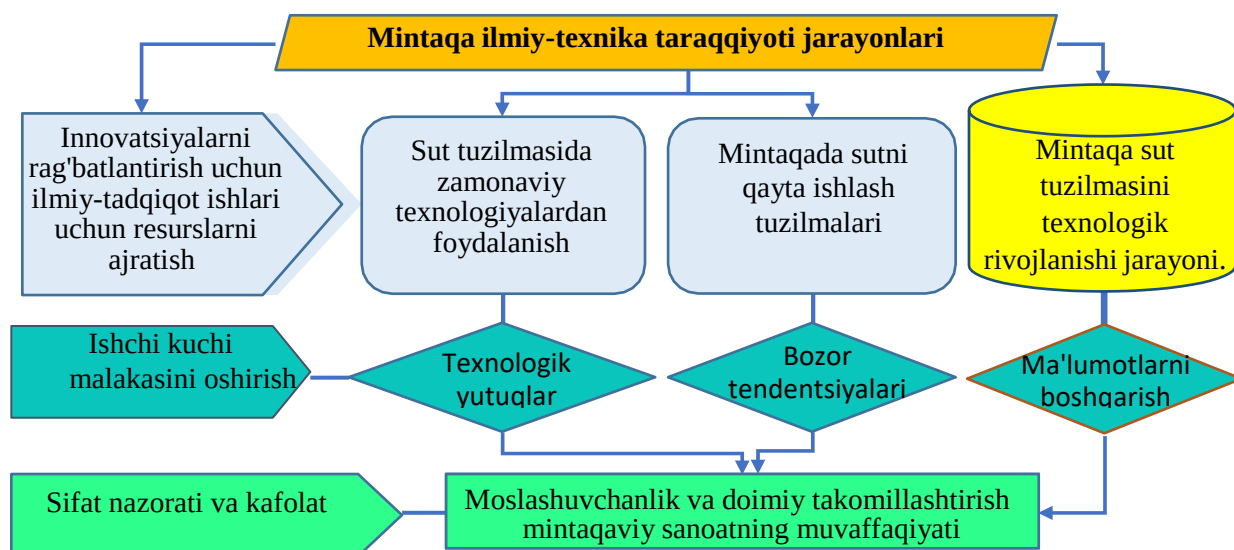
Axborotning jadal rivojlanishi natijasida, raqamli texnologiyalar, huquqiy tartibga solishning belgilangan tizimi axborot sohasida kiyinish erishilgan narsalarga adekvat

² Muallif tomonidan ishlab chiqilgan.

³ Axborotning jadal rivojlanishi natijasida, raqamli texnologiyalar.

bo'lishni to'xtatdi ishlab chiqaruvchi kuchlar va ishlab chiqarish munosabatlarining rivojlanish darajasi uchun - 2000-yillarning o'rtalarida mustahkamlangan qonunchilik normalari bir-biriga zid bo'ldi - ijtimoiy rivojlanish jarayonlarining voqeliklariga javob beradi(3-rasm).

2.3-rasm. Mintaqa qishloq xujaligi mahsuloti ishlab chiqarish mexanizmi⁴

Mamlakatimizda izchil amalga oshirilayotgan istiqbolli loyihalar tufayli milliy va mintaqaviy sanoat salohiyati oshib bormoqda. Xususan, oxirgi yillarda iqtisodiyotning barcha tarmoqlarida barqaror o'sish sur'atlariga hukumat tomonidan hududlarda qabul qilingan tarmoq dasturlari va qarorlarida belgilangan parametrlarni amalga oshirish hisobiga erishildi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Abalkin L.I. Tanlangan asarlar. 4 jildda T. 2. Islohot yo'lida. Rivojlangan sotsialistik jamiyatning iqtisodiy mexanizmi. Yangi turdagi iqtisodiy fikrlash. Qayta qurish: yo'llari va muammolar / L. VA. Abalkin. - M.: Iqtisodiyot, 2000. - 912 Bilan.
2. Abdikeev N.M. IS usullari va modellarini rivojlantirishning asosiy tendentsiyalari - ko'paytirish zanjirlarini yaratishda raqamli texnologiyalardan foydalanish qo'shimcha

⁴ Respublika qishloq xujaligi mahsuloti ishlab chiqarishning o'sish sur'ati, o'tganyilga nisbatan foizda (2012-2022).

- qiymat / N.M. Abdikeev , E.L. Moreva // Yangi iqtisodiyot dunyosi. - 2019. - № 13(3). - BILAN. 71-80.
3. Averina I.S. “Iqtisodiy ny mexanizm” / I.S. Averina // Volgograd davlatining xabarnomasi universitet. Ser. 3, Ekonomaika, Ekologiya. - 2012 yil. - Yo‘q. 2 (21). - BILAN. 12-16.
4. Agibalov A.V. Raqamli qishloq xo‘jaligi: federal pro- mintaqaviy qarorlar loyihasi / A.V. Agibalov, L.A. Zaporotseva // Po- zamonaviy agroiqtisodiy tizimlar rivojlanishining liteiqtisodiy muammolari ildiz: shanba. ilmiy stat. 4th Int. ilmiyamaliy konf. - Voronej: VSAU, 2019. - BILAN. 87-89.
5. Akatkin Yu.M. Raqamli iqtisodiyot: kontseptual arxitektura raqamli sanoatning ekotizimlari / Yu.M. Akatkin, O.E. Karpov, V.A. Konyav - skiy, E.D. Yasinovskaya // Biznes informatika. – 2017 yil. - № 4 (42). - BILAN. 17-28.
6. Alekseenko O.A. Global dunyoni raqamlashtirish va davlatning roli - Raqamli iqtisodiyotda stva / O.A. Alekseenko, I.V. Ilyin // Ma’lumot - yangi jamiyat. - 2018 yil. – 2-son. - BILAN. 25-28.
7. Anishchenko A.N. "Aqlli" qishloq dehqonchilik Qanaqasiga nuqtai nazar Rossiya iqtisodiyotining qishloq xo‘jaligi sektorining o‘sish vektori / A.N. Anishchenko // Prodo-irodali siyosat Va xavfsizlik. - 2019. - T.6. - № 2. - BILAN. 97- 108.